

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie

Pieczą zastępczą

Nie może i nie powinno być dzieci porzuconych.
Ani dzieci bez rodziny. Ani dzieci ulicy...
Należy czuwać, aby dobro dziecka było
zawsze stawiane na pierwszym miejscu.

Jan Paweł II

Czym jest rodzina zastępcza?

Rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim.

Rodzina zastępcza w wypełnianiu swoich funkcji kieruje się dobrem przyjętego dziecka i poszanowaniem praw, a także zapewnienia dziecku warunków rozwoju i wychowania odpowiedniego do stanu zdrowia i poziomu rozwoju w tym m.in.: odpowiednie warunki bytowe, możliwości rozwoju fizycznego, psychicznego i społecznego, możliwości zaspokojenia indywidualnych potrzeb dziecka, rozwoju zainteresowań oraz właściwej edukacji.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- rodzina zastępcza spokrewniona (dziadkowie, pełnoletnie rodzeństwo),
- rodzina zastępcza niezawodowa (dalsza rodzina, osoby niespokrewnione)
- rodzina zastępcza zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;
- rodzinny dom dziecka.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone osobom, które m.in.:

- nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona;
- są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniami o braku przeciwwskazań zdrowotnych
- nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.
- w przypadku rodziny zastępczej niezawodowej co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów.

Jakie formy wsparcia przysługują rodzinom zastępczym?

- Na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania:
  - 660 zł miesięcznie □ w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
  - 1.000 zł miesięcznie □ w przypadku dziecka umieszczonego w pozostałych formach rodzinnej pieczy zastępczej.
- Na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności przysługuje dodatek w wysokości 200 zł miesięcznie.
- świadczenie wychowawcze w formie dodatku wychowawczego w wysokości 500 zł miesięcznie. Dodatek

wychowawczy przysługuje na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego do ukończenia przez nie 18 roku życia, bez względu na kryterium dochodowe.

- Fakultatywnie można m.in. przyznać:
  - dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka.
  - świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka.
- Rodziny mogą m.in.: liczyć na wsparcie specjalistyczne (prawne, psychologiczne, pedagogiczne), mogą uczestniczyć w grupach wsparcia, szkoleniach podnoszących kompetencje opiekuńczo-wychowawcze.
- **Zawodowym rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka przysługuje także wynagrodzenie.**

Szczegółowych informacji udzielają pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie - Dział Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Skawinie ul. Kopernika 13, tel. 12 210-09-76.

DODATEK WYCHOWAWCZY DLA PIECZY ZASTĘPCZEJ

Rodzinom zastępczym, rodzinnym domom dziecka oraz placówkom opiekuńczo-wychowawczym typu rodzinnego przysługuje świadczenie wychowawcze w formie dodatku wychowawczego w wysokości 500 zł miesięcznie.

- Dodatek wychowawczy przysługuje na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego do ukończenia przez nie 18 roku życia, bez względu na kryterium dochodowe.
- Dodatek wychowawczy przysługuje na wniosek odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinnym dom dziecka lub dyrektora placówki.
- Dodatek przyznaje się od dnia faktycznego umieszczenia dziecka odpowiednio w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka lub placówki, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku.
- W przypadku złożenia wniosku o ustalenie prawa do dodatku wychowawczego w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. od 1 kwietnia 2016 r. do 1 lipca 2016 r.), prawo do dodatku ustala się począwszy od dnia wejścia w życie wymienionej ustawy (czyli od 1 kwietnia 2016 r.).
- Prawo do dodatku ustala się na okres 12 miesięcy. W przypadku braku zmian w sytuacji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinnym dom dziecka mającej wpływ na prawo do dodatku wychowawczego ustala się je na okres kolejnych 12 miesięcy z urzędu.
- Od kwoty dodatku nie jest odprowadzany podatek.

DOBRY START 300+

[Informacja – „Dobry Start”](#)

[Wniosek o ustalenie prawa do świadczenia Dobry Start](#)

[Oświadczenie](#)

RODZINY ZASTĘPCZE W ŚWIETLE PRAWA.

Utworzenie rodziny zastępczej nie ma wytworzyć więzi emocjonalnych między opiekunami a dzieckiem. Dziecko przyjęte do rodziny nie staje się dzieckiem tej rodziny, nie powstają też obowiązki i uprawnienia alimentacyjne czy dotyczące

dziedziczenia. Stan prawny dziecka nie ulega zmianie, dziecko zazwyczaj nie przyjmuje nazwiska opiekunów, a rodzina zastępcza nie ma pełni władzy rodzicielskiej nad dziećmi. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego. W przypadkach pilnych, lecz za zgodą rodziców, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej może nastąpić także na podstawie umowy powierzenia, zawartej między rodziną zastępczą a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny. O fakcie tym starosta powinien jednak niezwłocznie powiadomić właściwy sąd.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustaje z dniem uzyskania przez dziecko pełnoletności bądź ukończenia szkoły, którą dziecko rozpoczęło przez 18 rokiem życia, chyba że wcześniej powróciło ono do rodziny biologicznej lub zostanie umieszczone w rodzinie adopcyjnej.

W ustawie o pomocy społecznej, obowiązującej od dnia 1 maja 2004r., rozróżniono następujące rodzaje rodzin zastępczych:

1. rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, w tym wypadku opiekę nad dzieckiem przejmują dalsi członkowie rodziny np. dziadkowie, wujostwo itp.
2. rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem, opiekę nad dzieckiem sprawują osoby prawne obce dla dziecka: w takiej rodzinie może być umieszczonych w tym samym czasie troje dzieci.
3. rodziny zawodowe, niespokrewnione z dzieckiem:
  - wielodzietne – w takiej rodzinie umieszcza się w tym samym czasie nie mniej niż troje i nie więcej niż sześcioro dzieci, w razie konieczności umieszczenia w rodzinie licznego rodzeństwa liczba dzieci w wielodzietnej rodzinie zastępczej może się zwiększyć: rodzina ta otrzymuje pomoc pieniężną na pokrycie kosztów utrzymania dziecka oraz wynagrodzenie z tytułu świadczonej opieki i wychowania;
  - specjalistyczne – tutaj umieszcza się dzieci niedostosowane społecznie albo dzieci z różnymi dysfunkcjami lub problemami zdrowotnymi, wymagające szczególnej opieki i pielęgnacji; w rodzinie takiej może wychowywać się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci: rodzina ta otrzymuje pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka oraz wynagrodzenie z tytułu świadczonej opieki i wychowania;
  - o charakterze pogotowia rodzinnego – w takiej rodzinie umieszcza się nie więcej niż troje dzieci na pobyt okresowy, do czasu unormowania się sytuacji życiowej dziecka; nie dłużej niż na 12 miesięcy, w szczególnie uzasadnionych sytuacjach pobyt dziecka może być przedłużony, jednak nie więcej niż o kolejne 3 miesiące; rodzina ta otrzymuje pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka; wynagrodzenie i jest gotowa na przyjęcie o każdej porze do trojga dzieci.